

دائرة مخصوصه

درسعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مستطابق

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوئيه

قبول او انورد

درج ابدله بن آثار اعاده او انورد

ديبر، فلسفه، علوم، حقوق، ادبيات، سياست، و بالخاصه كرك سياسى و كرك اجتماعى و مدنى احوال و مشوره اسلاميه و بحث ايد و هفته ده بر نشر از انور.

آبونه بدلى

سنه لكى

التى آيلقى

ممالك عثمانيه	ايچون	۸۰	۴۰	غروش
روسيه	»	۶۰۰	۳۰۰	روبله
سائر ممالك اجنبيه	»	۱۷	۹	فرانق

صاحب و مؤسسلرى :

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

تاريخ تأسيسى

۱۰ تموز ۳۲۴

درسعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

قبرله دن مقوا بورو ايله كوندريلىرسه سنوى

۲۰ غروش فضله آلير

دردنجى جلد

۱۰ جمادى الاول ۳۲۸ پنجشنبه ۶ مائس ۳۲۶

عدد : ۱۹

اسکی خاطرہ

درت بش کون اول بکقوزہ کیدیوردم . تنہادر ، باشمی دیکلرم ، دیبہ واپورک آلت قامارہ سنہ ایندم . حقیقت ایکی اوج یولجیدن باشقہ کیمسہ یوقدی . آرہدن براز کجیدی ، بری سکیز طقوز ، دیکری اون اون ایکی یاشلرنده ، تمیز کیدیرلمش ایکی فرنک چوجنی بلیردی . آدامہ آلیشیق اولمادقلری یوزلرندن ، کوزلرندن پک اپی آکلاشیلان بو چوجوقلر فرانسز اولہ جقلردی ؛ چونکہ غایت تمیز فرانسزجہ ، سویلیورلردی . لکن عارسزلقلری ، یارامازلقلری ، ہاہ زمین مکالہ اتخاذا ایتدکلری خرافہلرلہ حیرتمی جلب ایدن سرسملکلری پک ترکیہ ایدی !

برکت ویرسین کہ قامارہ نک مردیونندن اکیلوب چوجوقلری یوقاری یہ چاغیران اورتہ یاشلی بر مرہبہ امدادیہ یتشدی دہ نی مراقدن ، ترددن قورتاردی : اوت ، مخدوم بکلر - لسانمزی فرانسز شیوہ سیلہ سویلہ یین برادیبک تعبیرینہ کورہ - ترک اسمنی حامل ایدیلر !

بومشاهدہ بندہ اوج درت سنہ لک بر خاطرہ اویندیردی : معیشتی کبار قوناقلرنده خصوصی درس ویرمک صورتیلہ تأمین ایتدیکم بر صیرہ دہ بکک صیفیہ سنہ کیدر کلیردم . اروپا آداب معیشتہ ایچی تیرہ یین خانہ صاحبک طبقی فرنک چوجوقلری کبی کیدیرلمش یاورولرینی سوقاقدہ کورسہ یدم مطلقا فرانسز ظن ایدردم : تپہ لرنده کی قاسکتدن پارماقلرنده کی سیوری طیرناغہ وارنجہ یہ قدر مرشیاری مکمل ایدی ! بر اقشام صیفیہ نک ارکک مسافرلرہ تخصیص ایدیان اوطہ سندنہ اوطورمش ، خانہ صاحبک نی درس سالونہ آلدیرماسنی بکلیوردم . دہین سویلیدیکم کوچوک بکلردن بری ایجری کیردی . لکن نی کورور کورمز : آمانک ! یتیشیک قورقیورم ! اوماجی وار ! دیبہ اولیہ فریادلر قوپاردی ، اولیہ قاجسدی کہ نہ یاپہ جغمی شاشیردم . چوجوغک آوازی حرم طرفندہ کیم بیایر ، نصل بر ہرج و مرج آیاقلاندرمش کہ اوطوردیغم یردن شو سسلری ایشیدییوردم .

— چوجوغک اوستہ فنالق کلدی .. دو قورہ خبر کوندلرک ...

— آمان بردہ قورشونجی کلسین .. ہلہ اوکلنچہ یہ قدر قورقو

دامارینی باصہلم !

— تلاش ایتیک قادینلر ! قورقہ جق برشی یوق .. شیمدی کچر .

خانہ صاحبی نی ایجری یہ آلدیردینی زمان ہیچ صنم اولمایہرق چوجوغی قورقوتدینمندن طولانی اعتذار ایتک ایستہ دم .

— خایر افندیم ، خایر ! اوغلانک کندی مناسبتسزلکی . کندی شرتلکی . سزک اوطہ یہ طوغرو کیتدیکنی کوردم ، کیتہ اورادہ خواجہ وار ، دیدم او اوماجی اکلامش . سزی دہ صاحبی ، صقاللی کورنجہ اوماجی ظن ایدوب اورکمش ...

— دیسہ کزہ زواللی چوجوغک ہیچ آدام کوردیکی یوق ! اپی اما ہیچ اولمازسہ باشندہ کی قاسکتک حیثیتی محافظہ ایتلی دکیدی ؟ — جانم افندیم ، براقک شوتعصبی !

— خایر بکم ، جاہلانہ برتعصب سوقیہ سویلہ یورم . بندہ کز مقلد لکک بو طرزینی انسانلقلہ تألیف ایدہم . سز چوجوقلری کزک قغاسنہ برشايقہ کچیرمکک اقوام مدنیہ صیرہ سنہ کیردک ظن ایدیورسکیز . لکن بوبک باطل برظندر . ایچی بری ماصالاریلہ ، اوماجی حکایہ لریلہ خراب اولان برقفا طیشہ قاسکت کچیرمکک معمور اولماز ! قومیتی ودا ایتہ کزہ مقابل نہ کاریکیز اولیور ؟ مخدوم بکک یاشندہ کی برفرنک چوجوغکک دماغندہ بویہ خرافلر ایچون ہیچ بر حجیرہ قبول یوقدر . اوماجی نہدر ، بلکہ دہ ہیچ بیلمز . لکن بو عالم حیاتدہ کندیسنہ رہبرلک ایدہ جک اوقدر حقائق فنیہ بیایر کہ احتمال کہ بویاشدہ ایکن بز بیلمہ یز .

— بر درجہ یہ قدر حقلیسک ..

— کاشکی بوسبوتون حقسز اولایدم . انسانلرک مایمونندن آزمہ ، یاخود مایمونلرک انساندن بوزمہ اولایغنی ادعا ایدنلرک الندہ بویہ بر چوق مسخرہ لقلریمزلہ برر جانی حجت اولدیغمزی کوردکجہ ایچم قان آغایور !

محمد عاکف

« اروپایہ طلبہ اعزامی حقندہ »

ژان ژاق روصودن ہرہرت ایسپنسیرہ کلنچہ یہ قدر غرب مؤلفلرینک معارف عمومیہ جہ بر دولتک التزام ایلیہ بیلہ جکی مسہلک حقندہ کی نظریہ لرینی تفصیلہ کیریشمک او بابدہ (Conference) درس عمومی ویرمک ایستین بر آدم ایچون مناسب صاییلہ بیلور ؛ فقط بر رسالہ ادبیہ یہ یازیلان مقالاتدہ اوکی مسرودات علمیہ اصحاب مطالعہ رسائل ایچون تولیدفائدہ دن زیادہ احداث صداع ایلر . بزبورادہ یالکیز تعلیم شبانہ عاڈبرمسئلہ مهمہ دن مختصر آبحث ایتک ایستایورز کہ آوروپالی مؤلفین مدققہ طرفندن تتبع اولنمامشدر : بومسئلہ ایسہ بر مملکتدن دیکر بر مملکتہ دکل بر قطعہ ارضدن دیکر بر قطعہ ارضہ تدریس عالی مقصدیلہ طلبہ ارسالدر .

قرون وسطادہ شرقیلر غریبلردن دہا مترقی بولنش اولدقلرندن معارف بشریہ دہ تزیید وقوف ایچون غریبہ مراجعتہ مجبور دکل ایدی .

فیوضات علمیہ جہ کیری دہ بولنش اولان غریبلر ایسہ آنجق کندی قطعہ ارضیہ لری اوزرینہ کلش اولان اہل مشرقدن اکتساب دانش ایلک ایستلردی ؛ بناء علیہ بلاد مرقیہ شرقیہ یہ طلبہ ارسالی آنلر جہ التزام اولنمادی ویا اولانہ مازدی . بیاندن مستغنی اولدینی اوزرہ قرون اخیردہ غریبلر معارف خصوصندہ اہل شرقی فرسخ فرسخ کجیدیلر . ایمدی تدریسات عالیہ جہ غربک شرقہ ہیچ دہ احتیاجی بولندینی حالہ غریبدن اکتساب فیوضات اولنمسی شرقک ہر طرفندہ حسن اولنغہ باشلادی . شرقدہ فکری تنور ایتش ہیچ بر صاحب ادعان یوقدر کہ غریبدن اخذ فیوضات ایلک مادہ سنی التزام ایتہمش بولنسون .

ایماری بر آدم چو جفك زرده ، نهی و نصل تحصیل ایده جگنی بر علاقه طبعیه ایله تقدیر ایلر .

بر حکومتك - هر نه صورت اولورسه اولسون - افراد قارشی دائماً بر مسلك پدرانہ تعقیب ایلسنه طرفدار دكم . حكومت پدرانہ مساعی ذاتیه افرادك اشراح كاملنه مانع اولور .

حكومتك یكن یاز آوروپایه بر خیلی طلبه كوندردی . اكتساب ترقی اوغورنده التزام سرعت اولنسی تقدیر سزا بر حالدر ؛ فقط عمیق ملاحظه به محتاج اولان مواده استعجال اولنسی اصابت رأی ایله متصف بولان رجال دولتك مسالكندن دكلدر .

خلقمرك علوم و صنایع و تجارتجه سرعت ممكنه ایله مالی متریقه صرمنه چمسنی همز آرزو ایدرز ؛ فقط او خصوصده كوستریلن افراط غیرت خطایای فاحشه تولید ایدر .

بر حکومتك دأب اجرا آتندن اولان تائی بو مقوله استعجالی دافمدر . یكن یاز كوندلمش اولان طلبه دن ماعدا یقینه بر خیلی كنجلرك دها آوروپایه ارسالی متصور اولدینی دخی سویلنور . بك اعلا بر تصور . شو قدركه بر تدبیر مهم اتخاذی هر حالده بر مسئولیتك ضمانی تحتنده وقوع بولمق لازمدر ؛ ایدمی بویه آوروپایه یوزلرجه شبان وطن ارسالی انتاج محظورات دخی ایلدیكى تقدیرده نظر ملتده كیم مسئول اوله جق ؟ معیشت حیاتیه بك هر آن كسب عسرت ایلدیكى شو زمانده طلاب مومی الیهی وطنه عودتدن صوكره استخدام وارفاه مسئله لرینی هر شیدن اول لایقيله ملاحظه ایلك لازم كلور . هنرلی و معلوماتی آدملر ایچون ، هاش دولته استناد ایتكسزین تأمین رفا ، حیات اولنه بیلمسی افراد ناسك مالیه ، صنایع ، تجارت و زراعت خصوصارنده خیلی ترقی ایتش بولمنه منوطدر ؛ حال بوكه مملكتكمتز خاق ایچون او خصوصانده کافی ترقی كوسترلسی دها بر خیلی زمانه محتاجدر . بوراسی ملاحظه به شایان بر نقطه در .

بو مسئله بك اصل مكان اقامتله ملاحظه اولنه جق دیگر خهتی دخی شبان وطنك حسیات ملیه ایله تضادده بولنه بیله جك صورتده معنویاتنه ناراض اولسی ممكن بولنسان تأثیرات در . ایلری ده صبیان وطنك تربیه و تعلیمیه مشغول اولمق اوزره تدرس ایچون فرانسه یه آلمش ، یتش قدر افندی كوندلمش . بو كنچ وطنداشلمرك فطانت و اخلاق سلیمه صاحبی اولدقلى و مرض ملی تشكیل ایده بیله جك حالاته نفسلرینی واسطه اولمقدن صیانته مقتدر بولندقلى حقنده كی اعتقاد منقویدر . مع مافیه بو اعتقاد منقویدر تدبیر مذکور دن تولدی ملحوظ اولان محاذیری پیش محاکمه آلمغه مانع اولماق اقتضا ایدر . علی الخصوص طبایع بشریه بك تخلفی سببیه كندیسی بوجه مرضی اداره ایدمین كنجلرك موجود اولسی دخی احتمالدن بمید صایله ماز . اولجه استحضارات لایقه اجرا ایدلمكسزین و مواقع تدریسك تعیندن تمامیه امین اولمقسزین بو كنچ معلمین مستقبلمزى پارسه كتوروبده كونلرجه اوللارده انتظار اوزره براقق بدایت

مادامكه حقیقت حال بو مركزده در ؛ ایدمی تدریسات عالیه مقصدیه غربیه طلاب معارف و صنایع كوندلمسنده نه كی خطوط تقدیر التزام اولنه جنی مسئله سی وارد خاطر اولور : كندی دیارلرنده تبعنه حاجت قویه حس ایده مش اولان بو خصوص حقنده غرب متفكرلرندن رهنمای تدبیر اوله جق بر شی اوكره نمیز ؛ هر حالده بز مسئله مذکورده بك تدقیقه مشغول اولمش نه بر مربی نه ده بر متفكر بیایورز . یالكنز جاپونیا سیاسیونندن بر ذاتك استیضاحنه جواباً هر بدت ایسپنسر ك ویرمش اولدینی و صورتی بوندن بر خیلی سنلر مقدم (تلمس) غرضه سنك نشر ایتش بولندینی توصیه خاطر منزه كلوركه بونده انكلیز متفكر مشهوری جاپونیا لیره شدت احتیاطك لزومنی كوستریوردی .

حكومات شرقیه آردسنده آوروپایه طلبه ارسالی ایلك التزام ایدنلر باب عالی ایله خدیویت مصریه در . جاپونیا لیلر ، سیاملیلر ، چینلیلر و سایر ممالك شرقیه امتلری بوبابده كی وسائط تعلمه مراجعتده بزدن صوكره التزام اهمیت ایلكه باشلادیلر ظن ایدرم . یا او حالده جاپونیا لیلر معارف جدید غریبه دن استفاده خصوصنده خارقه لر كوستر مشلر ایكن بز نیچون ترقیات زمانیه جه آنلردن كیریده قالدق ؟ جاپونیا لیلر عمومیت اعتباریله بك زكى و فعال و متانت عزم صاحبی بر خاق اولدقلى بوتون دنیاك تسلیم ایتدیكى بر شیدر . مع مانیه آنلرك معارف غریبه دن جدیت استفاده لرینی یالكنز بو اوصافه حمل ایلك كندی حق زده بك حقسز ، بك بدینانه بر ایما اولور . سوزك طوغریسی بودركه : بز غربدن هنر و معرفت آلمك طریق سالی تعینده اصابت ایدمه مشر . آوروپایه طلبه اعزامی ایلك دفعه موضوع بحث ایدلیكنده مبادی دور صلیبوندن بری غرب ایله مشرق اسلامك همان كافه احوال حیاتیه جه ، حسیات و معنویات جهتیله یكدیكرینه ضد اولدینی ایجه ملاحظه ایدلك لازم ایدی .

ترقیات جدیده بك استحصا اسبابی ایچون غربیه مراجعت ابتدالده افراد جه حس اولمش بر ضرورت صورتنده ظهور ایتدی ؛ آنجق اولیای امور دولندن بعض كیمسه لك التزامی اوزرینه وقوعه كلیكه باشلامشیدی ؛ افراد طرفندن حس لزومی صوكره دن ظهوره كلدی . مع مانیه بونی حس ایدن ذواتك مقداری هیئت مجموعه امتیه نسبتله اقل قایل مرتبه سنده قالدی . حالده ارمربه دن پكده زیاده اولسه كر كدر ؛ یوقسه مملكتكمتز غربیه هنر و معارف اكتسابی ایچون طلبه ارسالی امرنده دها معین ، دها صواب بر مسلك تعقیب ایدردی ؛ زیرا افراد ناسی كندیلرینه منسوب اولوب برای تحصیل بلاد غربیه به اعزامی آرزو ایتدكلى شبانك صور استعدادیه سنی و آنلر ایچون اكتساب هنر و معرفت هانكی مملكتلرده اجرایی انسب بولنه جنی خدام رسمیه دولندن زیاده بر اهتمام ایله دوشنورلر . افراد ایچون معلم اولاد قضیه سی بر حیات و ممات مسئله سی حكمنده در ؛

معلم . مشارالیه فکر می شو وجه ایله خلاصه اوله بیلور : - او عثمانلی کنجلی حیاتلرنده برنجی دفعه اوله رق فرنگستانه کتورلمزدن اول مواقع وزمان تحصیله لر لایقیله معلوم اولمق و بناءً علیه کنجلی پارس اوللرنده قطعاً بکلتدیلمه مک اقتضا ایدردی ؛ (بز عریح ، حرفلری بر اقوب لسانزده لاتین حروفی استعمالنه باشدمدق) سهولت ترقیدن محروم قالورز (ویا) عصرلردن بری یوزلرجه شاعر یقشدیردیکمز حالد برشی قرانه مدق) یولوو صرف افکار اولنسی تعجبه شایاندر ، « حب مادیات بوصورتله معنویاته غلبه تامه چالارسه استقبالی ایچون اندیشه ایتمه مک ممکن دکدر . استانبولده هر صاحب نفوذک دخی بویه دوشو . نه جکی فرض اولسه ماز ؛ عکسی تقدیرده نه شرقلی نه غربلی به ، نه مسلمانانه ، نه ده خریستیان به بکزدیه مین بر نسل فاسد یقشدیرمک ایستیلور دیمک اولور . »

آنفلو - ساقسون طائفه لرینک تعلیم شبان حقدده کی دستورلری ملل سائر نه کککندن دهار سین ، دهامعقولدر ؛ بوسبیله بزم ایچون جدأ شایان امثال اولان معارف لرینه اعتنا واجددر .

Libselton mark نام آمریقائی مؤلف (آمریقا تدریس اتنده شخصیت و مقصد معنوی) عنوانلی اثرنده « انکلیز و آمریقا مکتبیلری تحصیل اخلاقینک اهمیتجه تحصیل فنی به مقدم اولدیفی فکری اوزرینه تأسیس ایدلمشلددر . » دیور عصرلردن بری اسلامیت ارکانی اوزرینه مؤسس اولان اخلاق مایه منری صارصماق و بناءً علیه نه شرقلی به نه ده غربلی به بکزر بر نسل مفسود یقشدیرلمسنه میدان بر اقامق ایچون بزده بو خصوصده آنلر کی دوشنملی یز .

علمای حقوقدن سیر فرمدریق پولوق Office of Science of Politics History یعنی « علم سیاسیاتک تاریخی » نام اثرینک ۱۲۴ نجی صفحه سنده « ارسططالیس حکومت لزوم حمایت اوزرینه تأسیس ایتدی ایسه ده موجودیتی حمایتدن غیری شیلردن طولاییدر دیمشیدی . ایمدی بر حقوق آدملرک عمر واشتغاللرینک مشارکت مرتبه سنندن عبارت اولان ودولت دینیان شی ایله یالکز تأمین مادی دکل برده حیات انسانیتکارانه واجتماعیه مک تعالیسی مراد اولنور . » دیور . بوسوز دخی بزم ایچون موجب عبرتدر . بناءً علیه دأب دیرین ملی و دینیمز اوزره تکامل وقوعه و بو عادات موضوعیه ضد کیده جک بر عنصر فاجرک میدان آلماسنه دقت ایتک حکومتک اقدام وظائقی اولمق لازم کلور . تحصیل کورمش بر آدم حسیات و عادات موضوعه ملته مراعی بولمایدر که قومنه بر خادم خالص و مفید اوله بیلسون . تربیه شبان علمی متخصصلرندن (هرمان هورن) نام ذات Philosophy of Education یعنی (حکمت معارف) عنوانلی اثرینک ۱۴۶ نجی صفحه سنده دیرکه :

« تحصیل کورمش بر آدم - کوردیکی تحصیل درجه سننده - منسوب اولدیفی قومک اجرا آتی ذهنده تمثیل ایتدیرش دیمکدر ؛ و بویه جه کندی افکارینی ، حسیاتی و افعالی کندی قومک افکار ،

تدبیرده کی کار کذارلرک نقصانی میدانه چیقارمشیدی . هپمزده فرانسز مدنیتک تحسینخوانی اوله بیلورز و فرانسز صور حیاتیه سنک فرانسز لر ایله آنلره مقارن اقوام ایچون یک مفید اولنسی ده طبیعی بولورز . بونکله برابر مسلمان نامی آلتنده یشایان افرادک شبانی ایچون او صور حیاتیه مک بعض جهتلرندن تأثیرات ، ضرره حصوله کله بیله جکفی دخی نظر اعتنایه آلمه مجبورز . سلطان عبدالمجید خان مرحومک اواخر سلطنته طوغری ده بویه طولایجه بر صورتده فرانسه به عثمانلی کنجلی کوندلمشیدی . بر وقتلر پارسده دولتجه اهتمامله اداره ایدلمش اولان (نه قول اوتومان) دن مملکتیمز ایچون نه مقدارده ثمرات عرفان حصوله کلدیکی تدبیر اخیرک اتخاذی صره سننده پیش ملاحظه دن دوز طوطلامق لازم کلوردی . فی الواقع تدبیر اولینک تدبیر اخیره مشابهت کامله سی یوق ایسه ده حال حاضرده عبرت عرض ایده جک درجه ده بر اهمیتدن خالی دخی دکدر . اولجه (نه قول اوتومانه) نظارت ایتمش اولان اسعد پاشا مرحوم مقام اقتداره کلدکدن سوکره فرانسه ده وقوع بولان بو تدریسک عدم دوامی التزام ایلشیدی ؛ بوکاسبب ایسه مسلمان کنجلی ایچون فرانسه مک بر فائده عرفانیه بخش ایلکدن زیاده انفساد روحی بی موجب اولدیغنک امثال عدیده ایله ثبوت بولسی ایدی . طرف دولتن آوروپایه حتی فرانسه به کوندریله کلش اولان طلاب عثمانیه آره سننده بالاخره علم و اخلاق ایله تمیز ایتمش ذوات محترمه مک موجود اولدیفی کیمسه انکار ایده من ؛ مع مافیه اخلاق دیرینه قومیه منری صارصه جق درجه ده بر دینسزک - دهامطوغریبی مسلمانلغه قارشو بر عداوت - ایله ساخته اطوارلق ، مسلکسزک کی سیات اخلاقیه بی مملکتیمز ادخاله وساطت ایدنلرک او ذوات ممتاز و محترمه دن عددجه آز بولنماش اولدق لرینی دخی تخطر ایلک ضروریدر . ایشته بروجه بالا بسط اولان حالات مجریه نظر اعتنایه آلدقده آوروپایه و علی الخصوص پارسه کنج مسلمان طایفه ارسالنده شدت احتیاطک ضرورت تعیین ایدر .

کچن یاز فرانسه به کوندریان طلاب عثمانیه به دلالت ایدن ایکی ذاتدن بریسی و قتیله پارسده بولنش مجاهدین حریتدن دیکری ده متفقن مأمورین معارفدن ایدی . مجاهدین حریت کی اصحاب فونه دخی حرمتیز واردر ؛ لکن او یولده کی صفات ممتاز مک اخلاق ملی به و طولایسیله وطنک سلامت آتیه سننه تملق اولان امراهم تحصیله وساطت ایچون اوصاف کافیه تشکیل ایدیه جکی فکر ندهیم . بو ذاتلردن بریسی دهامطلاب عثمانیه ایجاب ایدن مؤسسات علمیه به یرلشدیرلمزدن اول پارسدن قالقوب انکلتزمیه کلشیدی ؛ او صره ده کوروشدیک ذواتدن بریسی ده انکلیز مستشرق مشهوری پروفیسور براون حضرتلریدر . کنج طلبه مزک امور تحصیله سنی تسویه ایچون وقوع بولان طرز دلالتدن بو معلم محترم بحث ایلدیک صره ده حاضر بالمجلس اولان اجانبک متعجبانه بر صورتده تبسملری بی خیلی مکدر ایتشیدی .

حسبات و افعاله توفیق ایشدر؛ ایمدی تحصیل او قومك اعضای
مستقبله سنی بویه جه انسانلاشدر، حال اجتماعیه صوقار .
لوندرد جركش شیخی زاده

خلیل خال

۵ : مرعظ

مسلمانلری انتباهه دعوت حقنده

بروسه ده جامع کبیرده

بش بیک قدر جماعت مسلمین حضورنده

سباح شریع عبد الرشید ابراهیم افندی طرفنده

۱۶ نیسان ۳۲۶، جمعه

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم. «کنتم خیرامة
اخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنکر و تؤمنون بالله
والیوم الآخر...»

الله سبحانه و تعالی حضرتلری بزی، یعنی رسول اکرم (صلعم)
افندمرك امتی، کافه سنی کلام قدیمی اولان قرآن جلیلده «خیرامت»
دیه تسمیه بیوردی. «کنتم خیرامة». خیر امت اولدیفمزی،
امر معروف ونهی منکرله مأمور بولندیفمزی بیان ایلدی. «اخرجت
للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنکر» ایشته بو آیت کریمه نك
مقتضای عالیهی موجبجه مفسرین کرام و علمای عظام حضراتی
بالاتفاق دیمشلكه: مسلمانلرك هر فرد واحدی، ایستر علماسی،
ایستر عوامی، کافه سنی امر معروف ونهی منکرله مأموردر. بر مسلمان
دیگر بر مسلمانك جزئی بر خطاسنی کوردیکی زمان:

--- قارداشم [بیوك ایسه] باباجم، بو، اسلامه یاقیشماز؛ بو

مناسب دكل در...

دیك هر مسلمانك وظیفه سی در. یاخود بیوك آدمرك، حاکمرك،
آمرلك خلاف شرع شریف بر قصورلری کوردیکی زمان علمای عظام،
یاخود اعیان مملکت طوبلانرق، امر بالمعروف و نهی عن المنکر شاهراه
مستقیم کوسترمك الك مبجل بر وظیفه لریدر.

بونك ایچون بز خیرامت تسمیه اولمشز. بزم دیانت اسلامیه ده
هیچ برجهتله مؤمنلر یکدیكلرلرندن تفریق اولنماز، آیریلماز. بیلرلنده
بیوكلک، کوچکلك یوقدر. «ان اکرمکم عنداه اتقیکم» بیورمش الله.
اتقا صفتله کیملر متصف ایسه عندالهیده کریم اولنلر آنجق اولنلر در..
امابوراده کافه سنی مساوی در، هپسی عبادالله در. اوامر الهیهی ایفاده،
نواهی شرعیه دن اجتنابده کافه من مساوی یز. شریعت هیچ بر قوله
استثنائی بر صفت تخصیص ایتمه مشدر.

ایشته اوصفاتك الك بیوکلرلرندن اولان بر صفتی، که امر معروف در،
بونى الله جمله مؤمنلره تشمیل ایشدر؛ کافه من امر معروفله مأموررز.

ایشته شو آیت کریمه نك مضمون عالیهیسه اعتماد ایدرك فقیرکز
بوساعت شوموقع کرسی اسلامده بولوندرق خاطره کلن بعض
شیلری سز قارداشلمه عرض ایتمک جسامت ایتدم.

بزم اسلامیت هرشیده بر قاعده وضع ایشدر. هیچ برشی یوقدر که
شریعت مطهره من اولنك ایچون بر قاعده وضع ایتمه مش اولسون.
بوکون ممالک اسلامیه ده مستعمل و متعارف قواعدك کافه سنی قوانین
شرعیه در. بونلرك هر بری بزم فقه کتابلرلنده اسملریله، جسملریله
مذکور اولمق شرط دكل، مضمونلریله کافه سنی مذکوردر. امرای
اسلام، یاخود اعیان مملکتك یمنی اهل حل و عقدك قبول ایتدیکی بر
قاعده و نظامی، نه اولورسه اولسون، سزك طایفه ککز، اولی الامر
اطاعت ایتمک ککز بزم جمله مسلمانلرك بورجی و وظیفه سی در. او خصوصده
قیل و قاله حاجت اولدیفندن بونکون مسلمانلرك طوغریدن طوغریوه
محتاج اولدقلری شیئی ممکن اولدیفنی قدر ایضاحه چالیشه جفم.

بوکون بزم حالمز، ملاحظه ایدمك اولورسه ق، دیکر مملتلك
احواله نسبتله بک محتاج، بک بیاغی، بک آشغی حالده در. بونك
اسبابی نه در؟ نه ایچون بویه حالده بولوندرق و بولونیورز؛ بونك اسبابی
بزم شو شریعت غرای مطهره ایله عملده کی قصور یزدن ایلری ککشدرد. بوکون
علمامن لایقوله امر معروف ایتمکدن، طوغریو سولیکدن عاجز بر حالده.
ارتق بوزده طبیعت کی اولمش. بونك بویه طبیعت اولمشك سببی ده،
خلقمزده اولان قصور و نقصان در. اعیانمز، آغالرمز، بیوکلرمز
جمله سی فساد اخلاق ایله، کبر و عظمت ایله مبتلا اولمشلر. بر واعظ
کرسییه حقیقه رق برشی سولیه جک اولورسه اولآغالرك خاطرینی
دوشونمکک مجبور. زیرا طوغریسنی سولیه جک اولورسه یا اغیه،
یا قائم مقامه، یا والیه طوقونه جق. اکر بر آدمده قصور اولورسه
او قصوری واعظك اغزندن آلمی. اوندن صاقتملی. واعظی تهدید
امر شرعی دکلدر. حالبوکه بز واعظلره سوز سولیه جک بویه بوکون دكل،
دها الی سنده، یوزسنه مقدم باشلامشز. عدالتدن، ظامندن بحث
ایدرسه آمرک خاطری قالمش. سخاوتی اکلادیرسه زنکینلر آلمش.
حاصلی هانه سولیه بر طرفك خاطری قالمش. بو صورتله علمانك
آغزینی باغلامه موفق اولمشلر. بونك اوزرینه علمایه بو صوکل
سنلرده نوافلندن بحث ایتمکدن باشقه برشی قالمامش. کیت کیده بو حال
علمایه طبیعت اولمش. بر عالم کرسییه حقیقه نوافلندن بحث مجبور
اولمش؛ حقیقتی سولیه میور، سولیه میور، قورقیور.

ایشته بوسبیلله ذلت اوزرمنه چو ککش، بوکون نه یایه جفمزی
شایر مشز. علمابونلرك کیفلرینه کوره حرکت ایدماید نهایت کندیلرلنده
طبیعت اولمش، حقیقت ده مستور قالمش.

بو حال بزم اهل اسلامی بر چوق مذلملره سوروکلش. بوکون
یووارلامقده اولدینمز فلاکت اوچورومی مظلمدر. استقبال قراکق
برکیجه کی در. بونك ایچون احوال سابقه منی اونوته رق احوال
آتییه منی دوشونمکک مجبورز. اکر احوال سابقه منی تعداد ایدمك
اولورسه ق یا ککز اسلاملره قصور اسناد ایتمکله ایشمز طوغریویه جق.